

AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN KEHITTYMISOHJELMA

OPAS 2023–2024

Haaga-Helia

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

SISÄLLYS

1. OPINTO-OHJAAJAT TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄÄN 3

2. OHJAUSTYÖN OSAAMISKRITEERIT 4

Ohjaus- ja dialogiosaaminen 5

Yhteisö- ja verkosto-osaaminen 7

Tutkimus- ja kehittämisosaaminen 8

3. PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT OPINTO-OHJAAJAOPINNOISSA 9

4. AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN 13

Henkilökohtainen kehittämisprosessi | 9 op 14

Opinto-ohjaajan ohjausosaaminen | 26 op 16

Opinto-ohjaaja työelämä- ja verkostoyhteistyössä | 15 op 20

Tutkiva ja kehittävä opinto-ohjaaja | 10 op 22

5. Ammatillisen opinto-ohjaajan kehittymisen jatkumo 24

6. Opintojen tueksi 27

Aikataulu 30

1. OPINTO-OHJAAJAT TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄÄN

OHJAUSPALVELUJEN MERKITYS yhteiskunnassamme on kasvanut elämänkulun siirtymien ja valintojen lisääntymisen myötä. Ohjauksen perustehtävänä suomalaisessa yhteiskunnassa ja koulutusjärjestelmässä on toimia yhteisöjen ja yksilöiden tukena, kun nämä erilaisissa elämäntilanteissa tekevät koulutustaan, työuriaan ja tulevaisuuttaan koskevia päätöksiä. Ohjauksen tavoitteena on parantaa kaikenikäisten ihmisten toimintakykyä ja toimijuutta sekä lisätä heidän yhdenvertaista osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä on toteutettu suuria rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia, jotka ovat muokanneet ja edelleen muokkaavat opinto-ohjaajien työnkuvaa kaikilla koulutusasteilla ja -alueilla. Henkilökohtaiseen vuorovaikutukseen perustuva toiminta on edelleen ohjaustyön ytimessä, mutta sen lisäksi opinto-ohjaajat ovat keskeisessä asiantuntijaroolissa oppilaitosten sisäisen sekä alueellisen ja kansainvälisen toiminnan kehittämässä. Opiskelijoiden opintopolun sujuvuuden tukeminen sekä onnistuneen työelämään siirtymisen turvaaminen edellyttää moniammatillista ja monialaista verkostoyhteistyötä. Elinikäisen ohjauksen keskeinen tavoite on se, ettei kukaan missään elämänsä vaiheessa syrjäydy (ks. Elinikäisen ohjauksen strategia 2021–2023).

Opinto-ohjaajilla on oppilaitoksissa tärkeä rooli. He tukevat vastuullisesti ja yhteisöllisesti opiskelijoiden kasvua ja kehitystä, oppimista ja opiskelua sekä tulevaisuuden suunnittelua. He osaavat jäsentää ja arvioida yhteiskuntaa ja sen muuntuvia toimintaympäristöjä, koulutusta ja työelämää sekä niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Opinto-ohjaajat vaikuttavat aktiivisesti yhteiskuntaan etsimällä, löytämällä ja kehittämällä uusia mahdollisuuksia ja ratkaisuja yhdessä opiskelijoiden ja muiden toimijoiden kanssa. Opinto-ohjaajien toiminta perustuu vankkaan ammatilliseen ja teoreettiseen osaamiseen, eettiseen harkintaan ja kriittiseen ajatteluun.

2. OHJAUSTYÖN OSAAMISKRITEERIT

OPINTO-OHJAAJIEN OSAAMISALUEET – ohjaus- ja dialogiosaaminen, yhteisö- ja verkosto-osaaminen sekä tutkimus- ja kehittämisosaaminen – perustuvat kansainvälisen ohjausalan järjestön IAEVG:n määrittelemiin ohjaajien kompetenssialueisiin ja niihin rakennettuihin osaamiskriteereihin.

Osaamisalueet ovat kaksitasoisia siten, että ne sisältävät sekä ohjaajan ydinkompetensseja että erityiskompetensseja. Ydinkompetenssit ovat jokaisen opinto-ohjaajan ammatillista perusosaamista riippumatta siitä, millaisessa ohjausympäristössä hän toimii. Erityiskompetenssit ovat kontekstisidonnaista osaamista, jota edellytetään spesifeissä ohjaustehtävissä.

Jokaisen opiskelijan henkilökohtaiset osaamistavoitteet arvioidaan ja määritellään koulutuksen aikana henkilökohtaisissa ohjaustapaamisissa, joissa hänelle laaditaan henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS). HEKS-prosessi on koko opintojen ajan kehittyvä ja tulevaisuuteen suuntautuva.

OHJAUS- JA DIALOGIOSAAMINEN

Eettinen osaaminen

- Tiedostan ohjauksen arvolähtökohdat ja perustan toimintani kriittiseen harkintaan.
- Toimin vastuullisesti aina ensisijaisen asiakkaan hyväksi.
- Rakennan ohjaussuhteeni luottamuksen varaan.
- Toimin auttavalla tavalla ohjaustyössäni.
- Hyväksyn erilaisuutta ja kunnioitan moninaisuutta.
- Toimin jokaisen ohjattavani kanssa hänen henkilökohtaisen tilanteensa edellyttämällä tavalla.
- Toimin ja ajattelen eettisesti myös vaikeasti ratkaistavissa ja ristiriitaisissa tilanteissa.
- Olen ohjauksessa kokonaisvaltaisesti läsnä.
- Tiedostan, käytän ja kehitän dialogista näkökulmaa ohjauksessani.
- Kehitän ammatillisten rajojeni tuntemusta ja huolehdin omasta hyvinvoinnistani.

Toimijuuden tukeminen

- Ohjaan yksilöiden suunnanottoa opiskelussa, elämäntilanteessa, ura- ja tulevaisuuden suunnittelussa.
- Edistän yksilöiden emansipaatiota ja voimavaraisuutta.
- Työskentelen esteiden lieventämiseksi/poistamiseksi.

Elämänkulkuun, kasvuun ja kehitykseen liittyvä osaaminen

- Ymmärrän yksilöiden ja yhteisöjen elämänkulkua ja kehitystä.
- Tuen yksilöitä ja yhteisöjä erilaisissa elämäntilanteissa.
- Katson ohjattavan tilannetta elämänkulun näkökulmista, urien, tarinoiden, kehittymisen ja etenemisen perspektiiveistä.

Kyky ajaa ohjattavan/opiskelijan asiaa (advocacy)

- Tunnistan tilanteita, joissa toimijuuden ylläpitäminen tai edistäminen vaatii asianajamista.
- Tartun rohkeasti asioihin.
- Vien ohjauksessani ohjattavan asioita eteenpäin.

Kulttuurisensitiivinen osaaminen, erilaiset oppijat ja esteetön opiskelu

- Ymmärrän ja arvostan erilaisia kulttuureja sekä kulttuurien moninaisuutta.
- Tunnistan monenlaisia oppimisen lähtökohtia ja tuen erilaisia oppijoita.
- Olen tietoinen ja ymmärrän ohjattavan henkilökohtaisen ja yksilöllisen elämäntilanteen kulttuuriset puitteet ja niiden erityiset lainalaisuudet.

Ohjausteoreettinen ja sisältöosaaminen

- Tunnen erilaisia ohjausteoreettisia lähestymistapoja ja osaan hyödyntää niitä omassa ohjauskäsityksessäni sekä toiminnassani.

Ohjausmenetelmien osaaminen

- Käytän monipuolisesti ohjausmenetelmiä ja kehitän niitä asiakkaiden ja toimintakontekstien tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti.

YHTEISÖ- JA VERKOSTO-OSAAMINEN

Yhteiskunta- ja kulttuuriosaaminen

- Yhdistän toimintani yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kontekstiin sekä tiedostan ja ymmärrän niiden muutoksen logiikkaa.
- Toimin yhteiskunnallisen ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiseksi sekä tiedostan ja ymmärrän niiden rakentumisen puitteet ja osatekijät.
- Tiedostan ohjauksellisen toimintani monimuotoisen ja -kulttuurisen yhteiskunnan kontekstissa.
- Olen ajan tasalla lainsäädännön tuntemisessa ja hyödynnän sitä toimintani eettisten periaatteiden osana.

Ohjausympäristö- ja kontekstiosaaminen

- Tunnen erilaiset kontekstit, jotka vaikuttavat ohjaustoimintaani.
- Olen tietoinen ja osaan orientoitua ohjaukseen toimintaympäristön moninaisuuden näkökulmasta.
- Osaamiseni tavoittaa myös muiden ohjaustöiden rajapinnat.
- Minulla on valmiuksia siirtyä työskentelemään myös uusissa ohjausympäristöissä.
- Pyrin toimimaan ja kehittämään ohjausta kansainvälisissä verkostoissa.

Verkosto- ja prosessiosaaminen

- Näen ohjauksen rakentuvan aina verkostossa ja asiakkaan tulevan autetuksi konteksteissaan.
- Laajennan yksittäisen ohjattavan perspektiivejä verkostoihin ja haen verkostoa yksittäisen ohjattavan tueksi.
- Tunnistan ja olen tietoinen ohjauksen ja ohjattavan tilanteiden prosessimaisuudesta ja käytän aktiivisesti tätä perspektiiviä työssäni.
- Tukeudun ohjauksessani moniammatillisuuteen ja oppimiseen vertaisten kanssa.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISOSAAMINEN

Reflektio-osaaminen

- Arvioin oman toimintani perusteita, myös kriittisesti, ja pystyn käyttämään erilaista palautetta oman toimintani kehittämisessä.
- Toimin erilaisissa konteksteissa, työyhteisössä ja verkostoissa vastuullisesti ja kriittisesti ohjauksen perspektiivien ja etiikan periaattein.

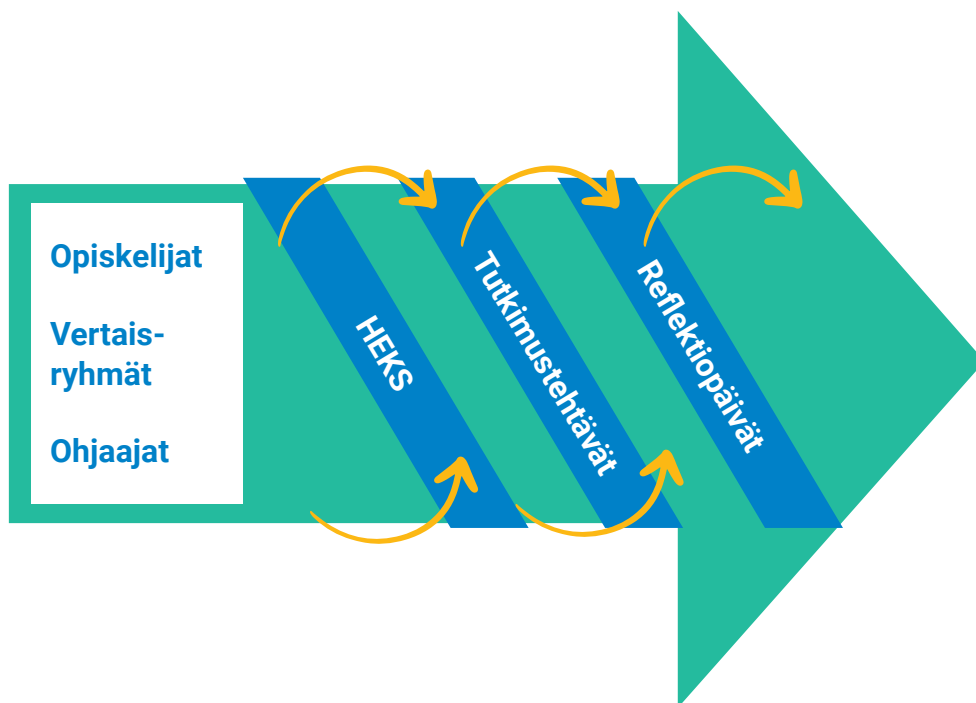
Tutkimus- ja kehittämisosaaminen

- Orientoidun ohjaukseen tutkivalla otteella sekä asiakaskontakteissa että oman työni kehittämiseksi.
- Tunnistan työni osana verkostokokonaisuutta ja jaettua asiantuntijuutta.
- Pysin kehittämään työtäni toisten kanssa, osana toimintakokonaisuutta ja jaettua asiantuntijuutta.
- Tunnen ja hyödynnän ohjauksen erilaisia tutkimustraditioita, ja -menetelmiä sekä tiedonhankinnan välineitä.
- Pysin osallistumaan ja hankkimaan uutta tietoa ohjauksen kansainvälisen tutkimuksen ja kehittämisen konteksteissa.

3. PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT OPINTO-OHJAAJAOPINNOISSA

60 OPINTOPISTEEN KOULUTUS on kehitysohjelma, joka antaa laaja-alaisen kelpoisuuden opinto-ohjaajan tehtäviin toisella asteella ja korkeakouluissa, oppilaanohjaajan tehtäviin perusopetuksessa sekä muihin oppilaitoksiin. Opinnot tuottavat asiantuntemusta, jolle on käyttöä ja tehtäviä kaikissa ohjaustyön ympäristöissä.

Opiskelijat Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkea-koulun opinto-ohjaajankoulutuksessa ovat pedagogisen kelpoisuuden hankkineita ammattilaisia, joilla on aikaisempaa kokemusta opetus- ja ohjaustyöstä. Pedagogiikka ja menetelmät koulutuksessa tukevat ohjaustyön käytänteistä nousevien kysymysten ratkaisemista ja osaamisen kehittämistä. Ammatti-toiminnan arjesta kumpuavat ilmiöt otetaan koulutuksessa yhteisen tutkimuksen ja kehittämisen kohteeksi. Tutkimista ja kehittämistä ohjaavat tutkimustehtävät.

HEKS on henkilökohtainen kehityssuunnitelma.

TUTKIMUSTEHTÄVÄT

tarjoavat syötteitä prosessiin:

oman työn kehittämistä, teoriaa, menetelmiä, ohjausympäristöihin tutustumista, harjoittelua, yhteiskehittelyä vertaisryhmissä.

Arviointiasteikko: hyväksytty / täydennettävä.

REFLEKTIOPÄIVÄT

ovat sytykkeitä henkilökohtaiseen ja yhteiseen prosessiin; osaamisen kehittämistä ja osoittamista, näyttöjä vuorovaikutus-, ohjaus- ja reflektio-osaamisesta.

Reflektiopäiviä järjestetään lähi- ja etäkontakteina.

Kuvio 1. Opinto-ohjaajan kehitysohjelman pedagogiikkaa.

KEHITTYMISOHJELMA NOUDATTAA puolistrukturoidun opetussuunnitelman periaatteita. Ohjelman toteutuksessa korostetaan osaamisen kehittymistä ja toiminnan prosesseja, jolloin työskentelytapa on neuvotteleva, dialoginen. Sisältöjä käsitellään niitä vastaavilla pedagogisilla menetelmillä ja ohjauksellisilla työtavoilla.

Vertaisryhmien toiminta yhteisopiskelussa, tutkimustehtävissä ja ohjausharjoituksissa on keskeisessä pedagogisessa roolissa. Käytännössä kehittämisohjelma muotoutuu toiminnan kuluessa, kaikkien prosessiin osallistuvien yhteisten reflektointien perusteella. Osallistujien ja oppilaitosten reaalit käytännöt tulevat prosessin myötä ohjelmamme eläväksi aineistoksi. Prosessin pysähdys- ja sytykekohtia ovat yhteiset reflektiopäivät, jotka on suurpiirteisesti teemoitettu kuvioon 2.

Opinto-ohjaajankoulutuksessa on kullakin opiskelijalla henkilökohtainen ohjaaja, joka on myös vertaisryhmän ohjaaja. Prosessi sisältää kolme HEKS-keskustelua: opintojen alussa, aikana ja lopussa. HEKS-keskustelut toteutetaan opiskelijan ja ohjaajan välisinä keskusteluinä. Näiden lisäksi on myös muita ohjaustilanteita.

Yhteinen prosessi kestää toukokuusta toukokuuhun. Se vaatii kaikkien osallistujien aktiivista sitoutumista. Prosessin aikana tutkimme yhdessä koettua ohjausta. Opinto-ohjaajankoulutuksen opiskelijat osallistuvat näin myös Ammatillisen opettajakorkeakoulun laatutyöhön ja opinto-ohjaajankoulutuksen kehittämiseen.

Kuvio 2. Reflektiopäivät opinto-ohjaajakoulutuksessa.

4. AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Kehittymisohjelman rakenne

HENKILÖKOHTAINEN KEHITTYMISPROSESSI | 9 op

Henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS) | 2 op

Reflektiopäiväkirja | 3 op

Ohjauksen etiikka | 4 op

OPINTO-OHJAAJAN OHJAUSOSAAMINEN | 26 op

Ura- ja ohjausteoriat | 6 op

Ohjausvideo 1 | 4 op

Ohjauksen analysointi | 4 op

Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen | 8 op

Elämänkulkuhaastattelu | 4 op

OPINTO-OHJAAJA TYÖELÄMÄ- JA VERKOSTOYHTEISTYÖSSÄ | 15 op

Laaja-alainen ohjausympäristöihin tutustuminen | 7 op

Ohjausharjoittelu peruskoulussa ja lukiossa | 8 op

TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ OPINTO-OHJAAJA | 10 op

Kehittämiprojekti | 8 op

Työnohjauksellinen työskentely | 2 op

HENKILÖKOHTAINEN KEHITTYMISPROSESSI | 9 OP

Henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS) | 2 op

Reflektiopäiväkirja | 3 op

Ohjauksen etiikka | 4 op

OPINTOJEN ALUSSA ORIENTOIDUT koulutusprosessiin ja opinto-ohjaaja-opintoihin. Yhdessä luomme käsitystä kehittämisohjelman ydinteemoista ja -prosesseista sekä työskentelyn pedagogisista periaatteista ja toteutusmuodoista. Rakennamme orientaatioperustaa ohjaustoimintaan ja erilaisiin ohjausympäristöihin, ohjausasiantuntijuuteen ja ohjaajan kompetensseihin. Keskeisinä työskentelymuotoinamme ovat reflektiopäivät, toiminta vertaisryhmässä sekä henkilökohtaiset ja ryhmämuotoiset kehittämiskeskustelut oman ohjaajasi kanssa.

Koko opintojen ajan kiteytämme ohjausta eettisenä asiantuntijatyönä. Tutustumme ohjaajan eettisiin ohjeistuksiin, arvioimme niitä sekä perehdymme ohjaustilanteiden eettiseen arviointiin ja analyysiin. Analysoimme moninaistuvan yhteiskunnan asettamia haasteita ja tunnistamme eriarvoisuutta tuottavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia ilmiöitä. Perehdymme kulttuuritietoisen ohjauksen perusteisiin.

Ohjaustyön etiikka kulkee punaisena lankana kehittämisohjelman kaikissa teemoissa ja toimii arvioinnin keskeisenä ulottuvuutena tutkimustehtävissä.

Tutkimustehtävä 1

Henkilökohtainen kehittämissuunnitelma (HEKS)

Osaamisen tunnistaminen ja oman kehittämissuunnitelman rakentaminen | 2 op

Tutkimustehtävä 2

Oman kehittyvän ohjausosaamisen tutkiminen

2a. Osaamisen ja kehittymisen osoittaminen ja arviointi (reflektiopäiväkirja) | 3 op

2b. Ohjauksen etiikka | 4 op

OPINTO-OHJAAJAN OHJAUS- OSAAMINEN | 26 OP

Ura- ja ohjausteoriat | 6 op

Ohjausvideo 1 | 4 op

Ohjauksen analysointi | 4 op

Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen | 8 op

Elämäntilannehaastattelu | 4 op

URA- JA OHJAUSTEORIAT, OHJAUKSEN MENETELMÄT

Tutustumme keskeisiin urateorioihin sekä kasvatuksen, koulutuksen, oppimisen ja ohjauksen kysymyksiin elämänkulussa. Näiden pohjalta perehdymme ohjausprosessin erilaisiin teoreettisiin jäsennyksiin ja metodiin lähestymistapoihin. Luot perustaa oman käyttöteorian tiedostamiselle ja rakentamiselle.

Tutkimustehtävä 3

Ura- ja ohjausteoriat | 6 op

3a. Ura- ja ohjausteorioihin tutustuminen ja yhden teorian esittely yhteistoiminnallisesti oman vertaisryhmän kanssa.

3b. Ura- ja ohjausteorioiden henkilökohtainen reflektio.

Tutkimustehtävä 4

Ohjausvideo | 4 op

Oman ohjauksen videointi ja analyysi omien käyttöteorioiden näkökulmista.

Tutkimustehtävä 5

Ohjauksen analysointi | 4 op

Ohjaussuuntausvideoiden katsominen, analysointi ja raportointi yhteistoiminnallisesti oman vertaisryhmän kanssa.

HENKILÖKOHTAISTEN OHJAUS- TAITOJEN KEHITTÄMINEN

Jäsenämme ohjaustapahtumaa, erityisesti ohjausvuorovaikutusta. Analysoimme siihen liittyviä ilmiöitä ohjausteoreettisten ja -menetelmällisten käsitteiden avulla. Pehdyimme henkilökohtaisen ohjauksen ja pienryhmäohjauksen menetelmiin. Tietoisuus omista ohjauksellisista käsityksistäsi ja käytännteistäsi sekä niiden suhteesta toisiinsa ja ohjaustyön teoriaperustaan syvenee. Haaga-Helian ohjauskoulutuksen yksi ainutlaatuisuus on siinä, että omaohjaajasi vierailee sinun aidossa ohjausympäristössäsi.

Tutkimustehtävä 6

Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen | 8 op

- 6a. Oman ohjaajan kanssa henkilökohtaisen ohjaustilanteen havainnointi ja reflektointi.
- 6b. Henkilökohtaisten ohjaustaitojen reflektio.
- 6c. Oman ohjauksen videointi II ja ohjaustilanteen analyysi.

OPINTO-OHJAAJA TYÖELÄMÄ- JA VERKOSTO- YHTEISTYÖSSÄ | 15 OP

Laaja-alainen ohjausympäristöihin tutustuminen | 7 op

Ohjausharjoittelu peruskoulussa ja lukiossa | 8 op

Ohjauksen järjestäminen ja opiskelun tuki

Perehdymme suomalaiseen koulutus- ja ohjausjärjestelmään, sitä ohjaavaan lainsäädäntöön sekä kansallisiin ja kansainvälisiin ohjauspoliittisiin linjauksiin. Tutustumme eri koulutusasteiden ja -alojen opetussuunnitelmiin ja tutkintojen perusteisiin sekä oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämistä koskeviin malleihin. Jäsennämme ohjauksen organisointia moniammatillisena yhteistyönä sekä alueellisena, kansallisena ja kansainvälisenä kehittämistoimintana.

Luomme ja tutkimme erilaisia ohjaustoiminnan verkostoja ja rakennamme niihin liittyvää osaamista. Edistämme asiakaslähtöisiä moniammatillisia verkostoja ja kehitämme uusia yhteistoiminnan muotoja ohjauksen verkostoissa. Osallistumme verkostoissa työelämän kehittämiseen.

Jäsennämme ohjaustoimintaa oppijan opinto-, koulutus- ja urapolun sekä osallisuuden tukena. Tunnistamme ja arvioimme oppijan psykososiaalisen tuen tarpeita ja perehdymme ohjauksellisiin menetelmiin esteettömän opinto- ja urapolun mahdollistamiseksi.

Tutkimustehtävä 8

Laaja-alainen ohjausympäristöihin tutustuminen | 7 op

Teet kattavasti vierailukäyntejä erilaisiin opinto- ja uraohjauksen toimintaympäristöihin ja havainnoit ohjaustilanteita. Raportoit ja refleктоit havaintojasi.

Tutkimustehtävä 9

Ohjausharjoittelu peruskoulussa ja lukiossa | 8 op

Tutustut laaja-alaisesti peruskoulun ja lukion ohjaustoimintaan, opetuksen järjestämiseen ja näitä ohjaaviin asiakirjoihin. Toteutat harjoittelupaikkojen kanssa neuvotellen ja niiden tarjoamien mahdollisuuksien mukaan itse yksilö- ja ryhmäohjausta.

TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ OPINTO-OHJAAJA | 10 OP

Kehittämiprojekti | 8 op

Työnohjauksellinen työskentely | 2 op

SYVENNÄT TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISOSAAMISTASI. Perehdyt ajankohtaiseen ohjaustutkimukseen ja ymmärrät sen merkityksen ohjaustyön kehittämiseksi.

Perehdyt teoreettisesti ja käytännöllisesti johonkin konkreettiseen ohjaustyön kysymykseen ja toteutat yhteistoiminnallisesti siihen liittyvän kehittämisprojektin. Projekti voidaan toteuttaa osallistumalla johonkin olemassa olevaan kehittämistoimintaan tai rakentaa uusi kehittämiskokeilu. Kehittämistoiminta raportoidaan ja esitellään.

Tutkiva ja kehittävä opinto-ohjaaja -kokonaisuuteen kytkeytyy prosessi-
mainen, dialoginen työnohjauksellinen työskentely. Toisten kanssa tehtävä
työnohjauksellinen reflektio on yksi hyvä oman työn kehittämisen ja työ-
hyvinvoinnista huolehtimisen muoto.

Työnohjauksellisessa työskentelyssä, yhdessä toisten opiskelijoiden ja ohjaajan kanssa, tutkit ohjaustyössä ilmeneviä työhyvinvoinnin, työssäjaksaminen sekä itsestä ja toisista työntekijöistä huolehtimisen kysymyksiä. Työskentelyn toimintatavat sovitaan työnohjauksellisessa ryhmässä.

Tutkimustehtävä 10

Kehittämisprojekti ja työnohjauksellinen työskentely | 10 op

10a. Kehittämisprojekti | 8 op

10b. Työnohjauksellinen työskentely | 2 op

5. AMMATILLISEN OPINTO- OHJAAJAN KEHITTÄMISEN JATKUMO

Opinto-ohjaajan työ edellyttää jatkuvaa kouluttautumista, kehittämisprosesseihin osallistumista ja niiden käynnistämistä. Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutus sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta tarjoavat monenlaisia yhteistyömuotoja ohjaajan työn kehittämiseen opinto-ohjaajankoulutuksen jälkeen. Ks. www.haaga-helia.fi/aokk.

Oman työn kehittämiseksi opinto-ohjaajien on hyvä jo peruskoulutuksen aikana tutustua ohjausalan ammatillisten järjestöjen ja organisaatioiden toimintaan. SOPO ry on opetusalan ammatilliseen järjestöön kuuluva opinto-ohjaajien yhdistys, joka julkaisee lehteä, järjestää vuosittain tapaamisia ja toimii opinto-ohjaajien ammatillisissa kysymyksissä myös neuvottelijana.

IAEVG on ohjausalan ammattilaisten kansainvälinen järjestö, jonka vuosittaiset konferenssit tarttuvat kulloinkin ajankohtaiseen ohjauksen teemaan (esim. tasa-arvo, kaupallistuminen, työn muutos). Järjestö on myös vahvasti vaikuttamassa tutkimustiedon pohjalta ohjauksen ammatillisten osaamiskriteereiden määrittelyyn. Tämä työ on jatkunut konferenssien ohella eurooppalaisten ohjauksen kouluttajien NICE-verkostossa. Opetushallituksen Euroguidance-keskus tukee opinto-ohjaajia kansainvälisyyteen ohjaamisessa. NVL-vägledning ja NFSY tarjoavat näkökulmaa pohjoismaiseen ohjaukseen.

Ohjausalan akateemisia jatko-opintoja voi suorittaa muun muassa Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistoissa. Osallistuminen SOPOn ja IAEVG:n toimintaan verkottaa opinto-ohjaajat kehittämään ohjausalan osaamista toisten ohjausammattilaisten kanssa. Ks. <https://iaevg.com/>.
Ks. <https://www.sopo.fi/>.

Haaga-Helian täydennyskoulutus

Täydennyskoulutuksissa päivitetään opetushenkilöstön ja oppilaitosorganisaatioiden osaamista ja kehitetään uusia ratkaisuja opiskelun, työelämän ja elinikäisen oppimisen tarpeisiin. Lisäksi täydennyskoulutuksilla tuetaan oppilaitosorganisaatioita kouluttamalla ja konsultoimalla oppilaitosten johtoa ja työelämän yhteistyökumppaneita.

Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu toteuttaa täydennyskoulutusta sekä Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön ja EU:n rahoituksen avulla että maksullisena palvelutoimintana. Koulutukset voivat olla lyhytkestoisia tai laajempia opintopisteytettyjä koulutuskokonaisuuksia, konsultointipalveluita, seminaareja, luentosarjoja tai ajankohtaispäiviä, joita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä asiakkaan kanssa.

(Ks. www.haaga-helia.fi/fi/opettajien-taydennyskoulutus)

Haaga-Helian tutkimus-, kehittämisen- ja innovaatiotoiminta (TKI)

TKI-toimintaa tehdään verkostoissa ja hankkeissa kansainvälisesti ja kansallisesti. Toiminta toteutuu yhteistyössä työelämän, rahoittajien, ammatillisten koulutusorganisaatioiden sekä korkeakoulujen kanssa. Ammatillinen opettajakorkeakoulu hallinnoi Haaga-Helia ammattikorkeakoulun yhtä tutkimusalueita (vaikuttava ammatillinen pedagogiikka). Toiminta on tulevaisuuteen suuntautuvaa ja työelämän muutoksia ennakoivaa, ja se palvelee ammatillista opettajankoulutusta ja ammatillista koulutusta.

TKI-työn projektien toimintaa ja tuloksia esitellään seminaareissa ja verkostotapaamisissa, joista tiedotetaan myös opettajakorkeakoulun verkkosivulla. Opiskelijat ovat tervetulleita osallistumaan projekteihin ja tapahtumiin. Opettajakorkeakoulun julkaisut ja linkit julkaisumyyntiin ovat verkkosivuilla (www.haaga-helia.fi/fi/aokk/julkaisut).

Alumnitoiminta

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun alumneja ovat kaikki, jotka ovat suorittaneet ammatillisen opettajan, erityisopettajan tai opinto-ohjaajan pedagogiset opinnot. Päivitä tietosi opettajakorkeakoulun alumni-rekisteriin verkkosivujen kautta (haaga-helia.fi/alumni). Näin varmistat, että saat ajankohtaisimmat uutiset ja kutsut tapahtumiimme.

Alumnit ovat opettajakorkeakoululle tärkeä sidosryhmä, jolle tarjoamme muun muassa

- mahdollisuuden verkostoitua oman ammattiryhmän kanssa
- tilaisuuksia ajankohtaisten aiheiden parissa
- jatko- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia
- julkaisuja opettajan työn kehittämiseksi.

6. OPINTOJEN TUEKSI

Yhteystiedot

Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Pasilan kampus, 7. kerros

Ratapihantie 13, 00520 Helsinki

Opintopalvelut

- Ammatillisen opettajakorkeakoulun opintopalvelut, 2. kerros.
- Opintoneuvojan tavoitat parhaiten osoitteesta *opintopalvelut.aokk@haaga-helia.fi*, puh 029 447 1059
- Opintopalveluista <https://www.haaga-helia.fi/fi/opintopalvelut-aokk> saat tietoa opiskelun käytännön asioista, muun muassa:
 - verkkotunnuksista
 - mahdollisista selvityksistä työ- ja elinkeinotoimistoa ja muita viranomaisia varten
 - opiskelutodistuksista
 - todistuksista ja valmistumisesta.

Opiskelijan sivut:

<https://www.haaga-helia.fi/fi/opiskelijalle-aokk>

Opiskelijan sivulle on koottu opiskelijalle tärkeää tietoa ja materiaalia, muun muassa:

- kehittämisohjelmat
- lähdeluettelo
- koulutusten aikataulut
- ohjeita käyttäjätunnuksiin, sähköpostiin.

AMMATILLISTA OPETTAJAN- KOULUTUSTA VUODESTA 1950. HAAGA-HELIA AMMATILLINEN OPETTAJAKORKEAKOULU.

Ammattiin ja työelämään valmentavalla koulutuksella on Suomessa jo yli satavuotiset perinteet. Systemaattinen opettajille suunnattu pedagoginen koulutus kehittyi kuitenkin vasta 1950-1960-lukujen taitteessa.

Toinen maailmansota, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, suuret ikäluokat ja elinkeinorakenteen muutos saivat yhteiskunnan viimein kiinnittämään huomiota ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Vuonna 1947 kauppaja ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston laatiman suunnitelman mukaan Suomeen tuli luoda koko maan kattava ammatillisen koulutuksen verkosto, sekä rakentaa systemaattinen opettajankoulutus ammattiin valmistavaa koulutusta varten. Opettajankoulutukselle asetettiin neljä tehtävää: Opettajankoulutuksen tuli parantaa opetuksen vaikuttavuutta ja laatua, lisätä ammatillisen koulutuksen yleistä arvostusta, nostaa ammatillisen koulutuksen opettajien ammatin arvostusta sekä kehittää ammatilliseen koulutukseen erityisesti soveltuvaa pedagogiikkaa.

Kauppaja teollisuusministeriössä suhtauduttiin myönteisesti Suomen Liikemiesten Kauppaopiston anomukseen opettajankoulutuksen toteuttamiseksi oppilaitoksen yhteydessä. Lokakuun 17. päivänä vuonna 1950 päivätyssä päätöksessä todetaan, että ministeriö ”on nähnyt hyväksi määrätä Suomen liikemiesten kauppaopiston toimimaan sellaisena kauppaoppilaitoksena, jossa kauppaopettajiksi aikovat voivat suorittaa edellä mainitun asetuksen ja ministeriön päätöksen edellyttämän opetuksen harjoittelun ja käytännölliset opettajakokeet”. Päätöksen allekirjoittajina olivat ylijohtaja Aarno Niini ja opetusneuvos Bertel Gronhjort.

Vuonna 1997 Suomen Liikemiesten Kauppaopiston opettajankoulutus siirtyi ammattikorkeakoulu Helian yhteydessä toimintansa aloittaneen ammatilliseen opettajakorkeakouluun. Opettajankoulutus laajeni siten, että opet-

tajakorkeakoulussa koulutettiin kaikkien ammatillisen koulutuksen alojen opettajia. Vuodesta 2006 opettajakorkeakoulussa on koulutettu erityisopettajia ja vuodesta 2011 alkaen myös opinto-ohjaajia. Vuonna 2007 perustettiin uusi ammattikorkeakoulu Haaga-Helia, jonka yhteydessä opettajakorkeakoulu jatkoi toimintaansa.

Ammatillinen koulutus ja ammattikorkeakoulutus ovat monipuolisia, monialaisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia. Koulutuksella on yksilöä, työelämää ja yhteiskuntaa kehittävä tehtävä. Suomessa yhä arvostetaan koulutusta. Voimme tänäänkin hyväksyä vuonna 1947 opettajankoulutukselle asetetut neljä tehtävää. Pedagogista osaamista tarvitaan ammatillisen oppimisen yhteydessä myös työpaikoilla työssäoppimisen yhteydessä. Ammattikorkeakouluissa pedagogiikka on kuulunut opettajien osaamisalueisiin ammattikorkeakoulujen perustamisesta saakka. Tiedekorkeakouluissa kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota pedagogiaan. Myös muualla työelämässä, vaikkapa esimiestehtävissä tai henkilöstön kehittämistehtävissä pedagogisen osaamisen merkitys on havaittu.

Opettajat ovat oppimisen ja pedagogiikan asiantuntijoita. 2020-luku on oppimisen vuosikymmen.

Tervetuloa opiskelemaan Haaga-Helia Ammatilliseen opettajakorkeakouluun!

Jari Laukia

johtaja, Ammatillinen opettajakorkeakoulu
jari.laukia@haaga-helia.fi

AIKATAULU

Opintojen kontaktipäivät joko lähi- tai verkko-opiskeluna klo 9–16.
Haaga-Helia AMK, Pasila kampus, (Ratapihantie 13).

2023

22.–23.5.2023	aloitus lähiopiskeluna
30.–31.8.2023	lähi
27.–28.9.2023	verkko
31.10–1.11.2023	lähi
27.–28.11.2023	lähi

2024

16.–17.1.2024	verkko
12.–13.2.2024	lähi
13.–14.3.2024	verkko
9.–10.4.2024	lähi
6.–7.5.2024	lähi
7.5.2024	valmistujaiset klo 11.30 – n. 13.00

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Ratapihantie 13, 00520 Helsinki
www.haaga-helia.fi/aokk
opintopalvelut.aokk@haaga-helia.fi